

Memo huisvesting personen met Onbegrepen Gedrag

In de gezagsdriehoek Twente West (burgemeesters Hellendoorn, Wierden en Rijssen-Holten, politie en OM) is in december jl. is met elkaar gesproken (op verzoek van burgemeester Hellendoorn) over de huisvesting van personen met onbegrepen gedrag. Essentie is als volgt:

‘De huisvesting/opvang van personen met onbegrepen gedrag steeds lastiger wordt, schaars is en mensen op rare plekken verblijven in enkele gemeenten. De conclusie valt steeds vaker dat er niet per direct een passende woning of opvang beschikbaar is voor deze doelgroep met bijbehorende begeleiding. Dit heeft te maken met de complexiteit van de problematiek wat maakt dat deze doelgroep buiten onze maatschappij valt. Hierdoor wordt er op maat gekeken naar een passende plek maar dat valt tegen. Daarnaast zijn er casussen die in enkele gemeenten steeds meer voor overlast zorgen in een wijk bij maatwerk situaties zoals een opvangkeet in een wijk. In deze lijn wordt er gezamenlijk gesproken over de concepten Skaeve Huze en Paradijsvogelwoningen. Ook de rol van de centrumgemeente(n) wordt gezamenlijk besproken en het Rijksbudget in dit kader om initiatieven te ontplooien. Gezamenlijk wordt besloten om dit thema regionaal verder te brengen. Rijssen-Holten pakt dit op en zal de lokale wethouder zorg hierbij betrekken.’

Het verzoek is in de themagroep Onbegrepen Gedrag gezamenlijk dit landelijke/regionale vraagstuk te bespreken en te verkennen of en op welke wijze we hier in Twente een aanpak op kunnen realiseren. Ook wordt de vraag gesteld of er al een bestaand project is in/buiten de regio waar meer gemeenten in Twente bij kunnen aanhaken.

Vragen aan themagroep

- a) In hoeverre wordt het huisvestingsdilemma herkend?
- b) Wie doet hier wat in?
 - a. Gemeenten lokaal (goede voorbeelden, intenties)
 - b. Beschermd wonen (AO's)
 - c. Werkgroep gemeenten en Menzis "Dekkend zorglandschap"
 - d. Regionale woonzorgvisie, Wet Versterking regie op de volkshuisvesting urgentieverordening, fair share
- c) Waarin kunnen we gezamenlijk optrekken in de regio?
- d) Is de themagroep Onbegrepen Gedrag het meest geëigende gremium om dit neer te leggen?
- e) Is huisvesting een regionaal focuspunt dat opgepakt moet worden in 2025 door de themagroep? En zo ja, wie willen hier verder over nadenken (aanpak en planning)?

Beknopte achtergrondinfo

Prikkelarm wonen

Prikkelarme woningen zijn huizen voor mensen die niet goed kunnen wonen in een normale woonwijk, bijvoorbeeld door psychische problemen. Het zijn meestal

kleine woningen voor één persoon, die wat verder van andere huizen staan, maar wel dicht bij voorzieningen zoals een supermarkt.

Skaeve Huse

Skaeve Huse is een uit Denemarken overgewaaid concept waarin mensen met onbegrepen gedrag een eigen, prikkelarme, omgeving krijgen binnen een gemeente. In deze prikkelarme omgeving vinden deze mensen de rust die ze hard nodig hebben en de ervaring leert dat daarmee ook overlast verdwijnt uit de wijken waar deze mensen nu wonen.

Parlementaire verkenning

Ook in de aanbevelingen uit de parlementaire verkenning verward/onbegrepen gedrag blijkt dat passende woningen nodig zijn, met name op prikkelarme locaties aan randen van steden en dorpen.

De aanbeveling luidt als volgt: *Zorg voor 24/7 beschikbare regionale voorzieningen, die hulp en opvang kunnen bieden in die situaties waarin er geen acuut veiligheidsrisico (meer) aanwezig is en de situatie niet erg genoeg is voor de acute GGZ crisisdienst. Het kan gaan om short-stay prikkelarme opvangplekken waar hulpverleners uit het sociaal- of zorgdomein aanwezig zijn en de benodigde hulp verlenen.*

En in de toelichting:

Diverse woonconcepten worden op dit moment ingezet, zoals Skaeve Huse en vormen van begeleid en gemengd wonen. Het wetsvoorstel Versterking regie op de volkshuisvesting, dat momenteel voor behandeling in uw Kamer ligt, verplicht gemeenten een volkshuisvestingsprogramma vast te stellen, waarin zij onder meer de woon- en bijbehorende zorgbehoefte van aandachtsgroepen in kaart dienen te brengen en de invulling van de woonopgave aangeven. Gemeenten kunnen woonconcepten als Skaeve Huse toevoegen om een deel van deze woonopgave in te vullen. Het wetsvoorstel introduceert ook de verplichting voor alle gemeenten om een urgentieregeling vast te stellen. De urgentieregelgeving schrijft met strikte voorwaarden voor welke groepen in alle gemeenten recht hebben op urgentie. Daarnaast verplicht het wetsvoorstel gemeenten om regionale afspraken te maken over de evenwichtige verdeling van de woonopgave van wettelijk verplichte urgent woningzoekenden. Op die manier wordt gericht gestuurd op een passende bijdrage van alle gemeenten aan deze opgave.